

trofea poety, który był zapalonym rybakim i przyrodnikiem. W rosnącym niedaleko muzeum lesie sosnowym zabawnie rozproszone są drewniane rzeźby. W 2012 roku podarowali je uczestnicy międzynarodowego sympozjum rzeźby drewnianej „Tęcza pochłania jezioro” (lit. „Vaivorykštė ežerą semia”), poświęconego 90-tej rocznicy urodzin A. Matutisa.

14. Dawna miejska synagoga Alytusu (ul. Kauno 9). Nieczynna. Uważa się, że drewniana synagoga została tu wybudowana w 1856 r. Na jej miejscu w końcu XIX w. wybudowano obecną murowaną. W 1909 r. i 1911 r. Alytus spustoszyły ogromne pożary. Synagoga zachowała się i została odbudowana. Są opinie, że w 1911 r. synagoga została wybudowana na nowo według dawnego projektu. Obok niej w tym samym roku zbudowano dom rabina. Synagoga została zbudowana z żółtawych i czerwonych cegieł. Została ozdobiona głównym symbolem judaizmu – murowaną gwiazdą Dawida. Podczas II wojny światowej nie została wysadzona. W czasach radzieckich budynek wykorzystywano jako magazyny.

tała zbudowana z żółtawych i czerwonych cegieł. Została ozdobiona głównym symbolem judaizmu – murowaną gwiazdą Dawida. Podczas II wojny światowej nie została wysadzona. W czasach radzieckich budynek wykorzystywano jako magazyny.

1944 – 1953 w tym domu byli więzieni i torturowani uczestnicy walk o niepodległość Litwy.

1944 – 1953 w tym domu byli więzieni i torturowani uczestnicy walk o niepodległość Litwy.

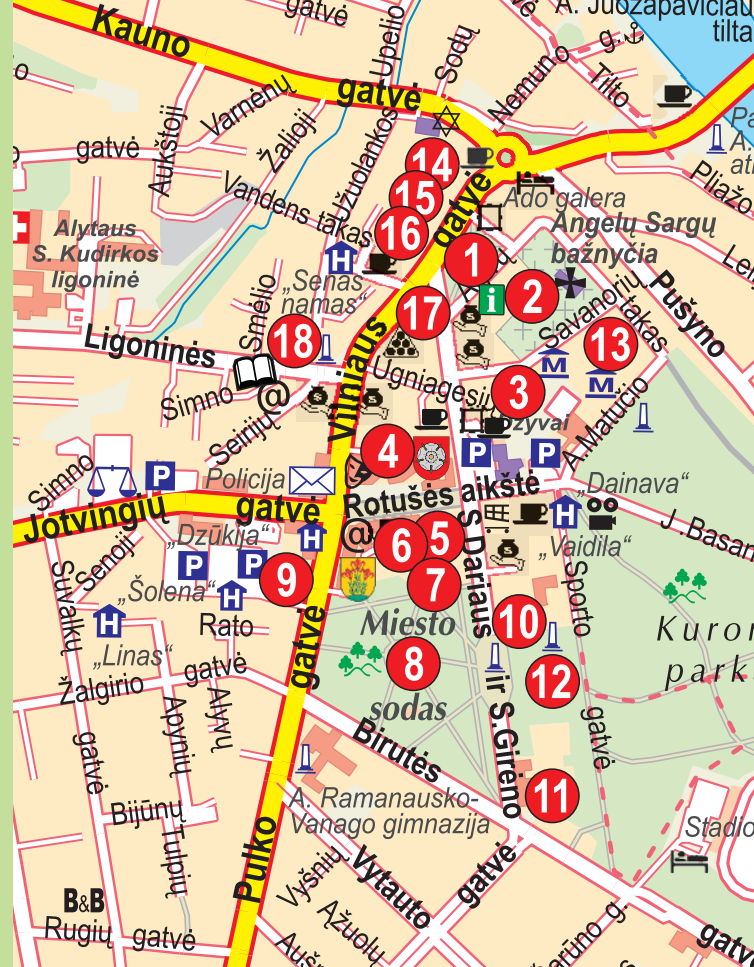

tu kilka organizacji, sklep mięsny. W latach 1993–2003 otwarta była ekspozycja poświęcona pilotom S. Darius i S. Girėnas.

17. Murowaniec Zimavičienė (ul. Vilniaus 10). Jedna z najbardziej znanych kamienic międzywojennych – murowaniec Zimavičienė. Jest to pierwszy trzypiętrowy dom (budowa rozpoczęła się w 1931 roku) w międzywojennej Olicie. W połowie prac budowlanych zmarł Kostas Zimavičius. Dalszymi robotami budowlanymi kierowała Adelė Zimavičienė. Po zakończeniu prac w roku 1932 dom został nazwany przez mieszkańców Olity murowaniem Zimavičienė. Po roku po całkowitym urządzeniu budynku właścicielka wynajęła pomieszczenia sklepom i społeczeństwu. Miasto zaproponowało jej urządzić na jednym z pięter nowoczesny hotel, którego tak brakowało miastu Olity. Propozycja ta jedna została odrzucona przez właścicielkę budynku. Po bombardowaniu wschodnich Niemiec dnia 22 czerwca 1941 roku budynek zupełnie przypadkowo nie został zniszczony – bomba, która uderzyła w budynek i przebiła dach domu, nie wybuchła. Po wojnie budynek został renowowany i istnieje do dnia dzisiejszego.

18. Rzeźba „Patrimps”, przedstawiająca starożytnego boga starożytnych Bałtów, który związany był z wiosną i płodnością, została wykonana w roku 1994 w centrum Olity, na skrzyżowaniu ulic Ligoninės oraz Vilniaus. Patrimps wraz z Patulem oraz Perkunem stanowili trójcę, przedstawioną na fladze pruskiej. Autor rzeźby – Jonas Meškelevičius, architekt – Algirdas Mainelis.

i Centrum Informacji Turystycznej w Alytus

S. Dariaus ir S. Girėno g. 1, 62137 Alytus

Tel.: +370 315 52 010, +370 687 07 703

info@alytus-tourism.lt

www.alytus-tourism.lt

Zestawiono przeza Birutė Malaškevičiūtė, 2017

Autorzy zdjęć: G. Bernatavičius, E. Dovydenas, M. Gudzinevičius, B. Malaškevičiūtė, G. Tamošiūnienė, L. Valentaitė

Przechadzka po Alytus

www.alytus-tourism.lt

1. Skwer Starego Miasta opasują ulice Bažnyčios (pol. Kościelna) oraz Alyvų Tako (pol. Szlaku Oliwnego). Przed II wojną światową znajdowały się tu domy mieszkalne, handlowców i rzemieślników, jednak zostały zbombardowane podczas pierwszego nalotu niemieckiego lotnictwa. Po wojnie domy nie zostały odbudowane, a w tym miejscu utworzono plac. W 2012 r. skwer został zrekonstruowany. Zbudowana nowa różnokolorowa fontanna została upiększona wierszem pisarza Jurgisa Kunčinas.

2. Kościół Aniołów Stróżów (ul. Savanorių 14) został zbudowany w 1830 roku na miejscu kaplicy św. Anny z XVII wieku. Obecne wnętrze kościoła zostało wykonane w stylu neobarokowym, jest zatem kolorowe i bogate, obejmujące upiększenia sakralne o wartości artystycznej. Obok kościoła pochowani są 114 wolontariusze, którzy zginęli w walce o niepodległość Litwy.

Wśród nich – Antanas Juozapavičius, pierwszy oficer, który w 1919 roku zginął walcząc o wolność.

3. Muzeum Etnograficzne w Olicie (ul. Savanorių 6) zostało założone w 1928 roku z inicjatywy intelektualistów miasta. Obecnie przechowuje się w nim więcej niż 65 tys. eksponatów historycznych, etnograficznych oraz archeologicznych, które trafiły do muzeum ze wszystkich południowych regionów Litwy. W Muzeum Etnograficznym w Olicie można nie tylko zobaczyć różne wystawy, ale także zamówić warsztaty edukacyjne.

4. Znajdujący się w centrum **Alytusu trójkątny plac**, od 1954 r. noszący nazwę Placu Komsomołu, w 1990 r. został przemianowany na Plac Ratuszowy. W okresie przedwojennym w tym miejscu znajdował się Rynek miejski, na którym panował zgiełk targowiska. Większość otaczających plac budynków handlowych i mieszkalnych z początku XX w. została zburzona, gdy w 1987 r. rozpoczęto budowę budynku obecnego Ratuszu, która dobiegła końca w 1989 r.

5. Dawny hotel „Niuorkas” (plac Rotušės 14), zbudowany w 1933 roku. Był to najbardziej nowoczesny hotel w Olicie, na parterze którego znajdowała się stołówka, zaś na drugim piętrze przepiękne pokoje oraz łazienka.

6. Dawna piekarnia „Higiena” (plac Rotušės 15), zbudowana w 1930 roku. Na parterze budynku działała najlepsza piekarnia w mieście, zaś na drugim piętrze znajdowały się pokoje mieszkalne.

7. Dom Strzelców (ul. S. Dariaus ir S. Girėno 10). Wybudowany w 1938 r. nowoczesny, przestrzenny Dom Strzelców im. Antanasa Juozapavičiausa – pierwszego oficera, który zginął w walkach o niepodległość Litwy – był nazywany kurhausem (wówczas Alytus posiadał status miasta – uzdrowiska). Na parterze była urządzona duża sala ze sceną, reprezentacyjny przedpokój, jadalnia oraz weranda. Weranda należała do restauracji, w której wieczorami grał jazz. Na pierwszym piętrze ulokował się klub strzelców, muzeum poświęcone A. Juozapavičiusowi, a w piwnicy – sala do gimnastyki. W okresie radzieckim działał tu dom kultury. Po odzyskaniu niepodległości budynek został zwrócony jednostce strzelców w Alytusie.

8. Słynący swoim rozarium Ogród miasta, założony w samym centrum Olity, został ukończony w roku 1931. Do dnia dzisiejszego pozostała fontanna z małym basenem, w którym niegdyś pływały złote rybki i kwitły lilie wodne. Fontanna została zaprojektowana tak, aby znajdowała się w centrum parku jako słońce, zaś wszystkie rozciągające się od

niej ścieżki zostały zaprojektowane w formie promieni słonecznych. W ogrodzie można znaleźć rzadko spotykany na Litwie cis europejski. Wiosną wzrok cieszy kwitnąca w pobliżu fontanny biała Magnolia japońska. Nie jednego rozbawią beztroskie wiewiórki zamieszkujące w ogrodzie. Rośnie tu 55 różnych gatunków drzew i krzewów. Posadzono tu trzy dęby imienne: w 1930 roku posadzony przez prezydenta Antanasa Smetony dąb, w roku 1933 posadzony przez młodych leśników dąb upamiętniający jedność Bałtycką oraz w roku 1939 zasadzony na cześć piosenkarza Kiprasa Petrauskasa dąb.

glądało jak te właśnie budynki. Obecnie w Olicie takich domów pozostało niewiele.

10. Pomnik Anioła Wolności został zbudowany w 1929 roku. Autorem zachwycającej rzeźby o wysokości 13 metrów (9-metrowy postument oraz 4-metrowy grający na trąbce anioł) jest Antanas Aleksandravičius. Mówi się, że rzeźbiarz namówił do pozwania młodą nauczycielkę gimnazjum. Anioł Wolności jest symbolem poszanowania i pamięci tych, którzy zginęli w walce o niepodległość Litwy. Pomnik przetrwał kilka wyzwań

natury oraz historii: w 1934 roku rzeźba została zniszczona przez uderzenie pioruna (zatem odbudowana po trzech latach), zaś w latach sześćdziesiątych została zburzona ze względów politycznych. Obecny Anioł Wolności ponownie upiększył Olitę w roku 1991. Rzeźbiarz Jonas Meškelevičius odtworzył oryginalną rzeźbę, zaś rzeźbiarz Jonas Blažaitis – płaskorzeźby z pomnika.

11. Zielone gimnazjum (ul. S. Dariaus ir S. Girėno 27). Pierwsze gimnazjum w Alytusie powstało w 1919 r., jednak wówczas nie miało ono własnego budynku. W 1925 r. gimnazjaliści otworzyli drzwi tego budynku, przebudowanego z dawnych carskich

koszar. Dzisiaj tutaj znajduje się szkoła sztuk pięknych. W szkole są organizowane zajęcia edukacyjne, działa sklepik z pracami uczniów.

12. Memoriał „Ucichły dzwon” mieści się na placu parku Kurortu. Zdawałoby się, że skupił on rozproszone po mieście symbole upamiętniające ruch oporu narodowego.

Memoriał został poświęcony więźniom politycznym i zesłańcom, partyzantom rejonu Dainawy, jak również rebeliantom Wojska Litewskiego 22–28 czerwca 1941 roku. Autorami Memoriału są rzeźbiarz Stasys Žirgulis oraz architekt Leonas Adomkus.

Na placu Memoriału rośnie zasadzony w 1989 roku dąb Odrodzenia, zaś naprzeciwko stoi Krzyż upamiętniający ofiary 13 stycznia 1991 roku (autor – Petras Pranskevičius).

13. W muzeum pamięci jednego z najsłynniejszych poetów literatury dziecięcej Anzelmasa Matutisa (ul. A. Matučio 8) przechowuje się ponad 5000 eksponatów związanych z jego życiem i twórczością. Można tu zwiedzić gabinet oraz otrzymane

